

IZGREDI V JUGOSLAVIJI, KJER PREKIPEVA LJUDSKA JEZA

**Ljudstvo zahteva vojno z osiščem. – Polici-
ja je mlačna v prizadevanju razpršitve
ljudi, katerim se celo pridružuje.**

JUGOSLAVIJA NE BO NIKOLI RESNIČNA ČLANICA ZVEZE MEDNARODNIH GANGSTERJEV

BEOGRAD, 25. marca. — Ko
je Jugoslavija podpisala danes
pakt z osiščem, je s tem ukre-

Kopitar "Ameriške Domovine" meri čevlje drugih ljudi po svojem lastnem kopitu in meni,

Policija si je prizadevala, da tudi ostali slovenski častniki vzdržati mir in red, kar se ji pa ni posrečilo, kajti nočjo so množice šolarjev, diakov, srbskih kmetov in komitadzev silno demonstrirale ter dajale duška svojemu gnevu nad podpisom pakta.

Podvig hajdukov
 Košča Pećanac, voditelj haj-
 dukov in prvi svetovni vojni, je
 odhittel iz Beograda in južno Sr-
 bijo, da zbere okoli sebe sinove

Zahteva po borbi ob strani Anglije in Grčije

Anglesko in srbsko poslanstvo je oblegano po mladih Srbih, ki zahtevajo, da jim preskrbe poslaništva transportacijo na grško fronto. Prav tako oblegajo ti

dve poslaništvi ljudje angleške
poljske in grške narodnosti, ki
žele oditi čimprej iz dežele.

Angleška zastava vrhu droga
Diplomi trgovske akademije so

Pogreb pokojnega Johna Rus-
nov se vrši v četrtek zjutraj o
8:30 uri iz Avgust F. Svetel
pogrebneza zavoda ter v cerke
Marije Vnebovzroja in potem na

izvešili danes na drogu pred šolskim poslopjem angleško zastavo. Silne antinacijske demonstracije so se vršile tudi v Nišu,

Demonstracije šolarjev
Dečki in mladičice, stari od deset do osemnaest let, se niso

hoteli udeležiti šolskega pouka v beograjskih javnih šolah, temveč so ostali na šolskih dvoriščih, kjer so prepevali domoljubne pesmi.

Ena največjih demonstracij je bila v Kraljevu, v Srbiji, kjer živi šef stranke radikalov. Tam, kaj se je zbralo na glavnem tr-

gu nad 8,000 mož in žena, ki so najprej poslušali govor pravoslavnega vladike, nakar so demonstriali po mestu, preklinjaje "izdajalsko vlado." Policija

Najbolji trpkča čuvstva je o-
paziti v Bitolju, glavnem mestu

Beogradska tekstilna tovar-
na družba, ki ima v lasti

na je prenehal z obratom sredi dneva, ko so pričeli delavci, ki se po kosilu niso več vrhili na delo, demonstrirati proti ošišču. **Kmetje zahtevajo vojno** v nedeljo 6. aprila. Opozarja vse pevce in pevke, da so vsi tovo navzoči, ako hočemo, da bo koncert uspešno završil. **Tajnica.**

V Hadži Popoviću se je zbralo 2,000 kmetov, oboroženih z vilami in kosami ter kričeli: "Mi hočemo vojno!"

V Skoplju in Cetinju, dveh

močnih komunističnih centrih.
se vrše demonstracije še od
prejšnjega dne.

(*Dalje z 1. strani*)

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

IZNEVERA SLAVNIM TRADICIJAM

Pred dvema letoma je Jugoslavija vrgla raz sebe jarem izdajalca Stojadinovića, prijatelja Nemcev in Italijanov in sovražnika vsakih koncesij Hrvatov. Od tistih dob se je jugoslovanska država konsolidirala ter bila na najboljšem potu do popolnega soglasja vseh treh plemen, ki tvorijo jugoslovanski narod, ko se je pričel v deželi pojavljati strah pred Hitlerjem. Prav za prav ne strah pred Hitlerjem in vojno kot tako, ker Srbi so v ognju preizkušeni bojovníki; celo ne strah pred Nemčijo, ki je podjarmila že vse jugoslovanske sosesde, izvzemši Grkov, temveč strah pred možnostjo, da bo ujedinjena Jugoslavija razpadla v atome. Paradoks Jugoslavije je v tem, da dočim so se Hrvatje, Slovenci, Črnogorci, Macedonci in Bosanci polnih dvajset let bunili proti "srbski nadvladi," so se zdaj v strašni nevarnosti znašli v bridkem spoznanju, da jih grozi raztrgati na kose in pogoltniti strašna in brezobzirna imperialistična sila.

Baš iz želje in potrebe za tem, da izbegnejo suženjstvu in hlapčevanju, so se združili po svetovni vojni v skupni državi, in njihova želja po ujedinjenju je bila tako živa in močna, da si niso celopod pokojnim kraljem Aleksandrom, čigar politika je bila politika centralizma, nikoli želeli povratka starih časov in starih razmer. Ako so Slovenci in Hrvatje danes bolj pripravljeni apizati Hitlerja, ni tega pripisovati domnevi, da so morda promemsko orientirani. Da odpor Hrvatov in Slovencev ni tako silen kakor je odpor Srbov, je pripisati dejstvu, da sta Slovenija in Hrvatska na stečaj odprti Hitlerjevi invaziji.

Nevarnost razkosanja države, ustanovljene z brezprimernimi žrtvami, nam daje tudi pojasnilo glede stališča kneza Pavleta. Kje so njegove simpatije, o tem ne more biti najmanjšega dvoma, saj je znano, da je bil na Angleškem vzgojen in da je oseben prijatelj princev angleške kraljevske hiše. Zveza z osiščem mora biti zanj prav tako grenka, kakor je grenka misel o razjarjenosti in revolti jugoslovanskega ljudstva. Knez Pavle je znan kot človek, ki mrzi svojo vlogo; kot človek, ki komaj čaka, da bo izročil svoje dolžnosti v roke mladega kralja, čim postane slednji polnoleten. Notranja politika kneza Pavla je bila bolj strpna in liberalna kot politika pokojnega kralja Aleksandra, toda on je tudi mnogo šibkejši vladar, pooblaščen samo z začasnimi vladarskimi polnomočmi. Vse, kar si želi, je, da izroči državo neokrnjeno mlademu kralju Petru.

Toda baš ta uklon Nemčiji utegne postati Petru bolj nevaren kot bi pa bil odločen odpor. Ko so bili mnogo šibkejši kakor so danes, si Srbi niso pomišljali, dvigniti svoje roke na svojega lastnega kralja kakor tudi na prestolonaslednika mogočnega avstrijskega prestola. Danes je jugoslovanska vlada do svojih temeljev pretresena po viharju ljudskega gneva, ki se utegne razplamteti v krvavi pokolji.

Ako vročekrvno, svobodoljubno in hrabro jugoslovansko ljudstvo ne bo že tekom prihodnjih dni eksplodiralo, se bo za to zahvaliti samo dejstvu, ker se zaveda, da bi bila strašna kazen revolte — razkroj države.

Veliki časi zahtevajo velikih in tveganih odlokov, zato bi se morala jugoslovanska vlada — v očigled ljudske volje in bridkih izkušenj z brezobzirno agresivnostjo nemškega nacizma — odločiti za boj ne glede na posledice. Cena zmage, ki je stala na kocki, in groza možnega zasuznjenja jugoslovanskega ljudstva, bi v polni meri opravičila in upravičila riziko boja na življenje in smrt!

IZOBRAZBA RUSKIH VOJAKOV

Finski radio je priredil zanimivo anketo med 40 ujetimi ruskimi vojakmi, da bi doznal njihovo znanje o političnih dogodkih in stopnjo njihove izobrazbe. Uspeh je bil precej presenetljiv. O Kalininu ni neki ujetnik n. pr. nikoli slišal, drugi so označevali Stalina ali Molotova za predsednika Sovjetske Rusije. Berlin je po mnenju nekega ujetnika prestolnica Francije, neki drugi pa je štel k skandinavskim deželam razen Finske in Švedske tudi Turčijo. Tudi o Kuusinenu so ujetniki že nekaj slišali, a popolnoma napačne stvari. Neki Rus je izračunal, da je sedemkrat osem šestnajst, drugi pa je menil, da je tridesetletna vojna trajala pet let. Pravilne odgovore, ki jih seveda tudi ni manjkalo, je vodstvo radia nagradilo s smotkami in cigaretami.

UREDNIKOVA POŠTA

"Žane se zahvaljuje"

Človek se tako nerad zahvaljuje za eno ali drugo reč. Pa zato razjo je pa izjema, ker je vse tako lepo izpadlo pri zadnji igri "Dve nevesti" po dram. društvu "Naša zvezda" in izrekam hvalo kar po vrsti. Prvič cenjenemu občinstvu, ki je zopet napolnilo dvorano da zadnjega kotička, kar je dalo še večji pogum igralcem in odboru društva še za nadaljno kulturno delo.

Drugič gre iskrena hvala vsem delavcem in delavkam za kuhinjsko in drugo pomoč. Imen ne bom opisoval, ker vsak ve, kdor je pripomogel. Režiserju F. Požaru kakor tudi vsem igralcem izrekam boglonaj za ves njih trud in apeliram, da bi še nadalje zalivali drevo kulture.

Hvala maskerju J. Steblaju. Enaka hvala gre tudi šepetalcu L. Kaferle.

Priznanje gre tudi vsem, ki so posodili eno ali drugo reč ob priliki prireditve. Zadnja in najlepša hvala gre pa tudi vašemu cenjenemu listu za vso reklamo in odstopitev prostora za vso reklamo, ker brez iste ne bi moglo prireditve tako imenitno izpadla.

Za zaključek izrekam še eno srčno zahvalo vsem, kdor je kolikaj pripomogel in mogoče ni bil omenjen.

Za odbor

Zane iz Ljubljane

Ločitev, ker je bila prelepa...

Ameriški kirurgi pravijo, da ni dandanes za nobenega človeka več potrebno, da bi bil grd. Lepotni specialisti, ki se poslužujejo najmodernejših tehničnih pripomočkov in operacijskih spretnosti, so dosegli baš v Ameriki velikanske uspehe.

Krvice nosove in votla lica popravljajo igrice, grdo čelo jim ne dela nobenih preglavic, priprte oči spreminjajo v velike in žarke.

Ni telesne napake, ki bi je moderna operacijska tehnika ne znala odpraviti.

Po takšnih operacijah se nereditko življenje kakšnega človeka, pred vsem duševno življenje kakšne ženske popolnoma prekuene, kakor je pokazal svojevrsten proces, ki se je vršil te dni pred nekim newyorškim sodiščem.

Tragedija se je začela s tem, da je neki zdravnik, znan kot specialist, nekega dne v hotelu zagledal mlado služkinjo z nenavadno grdimi potezami. Kot specialist ga je mikalo, da bi njeno grdost s tehničnimi pripomočki spremenil v lepoto.

Dekle je hitro privolilo.

Res je iz nje napravil lepoto.

co, in sicer takšno lepoto — da se je sam zaljubil vanjo. Poročil se je z njo. Potem pa so se pokazali nedostaki. Vsi moški so občudovali lepo zdravnikovo ženo, tako da je postal silno ljubosumen. Nekega dne ji je očital, da posveča drugim moškim preveč pozornosti.

Tedaj je odgovorila, da je sam kriv in da se sama v ulogi ženske, ki jo vsi občudujejo, nikakor ne počuti srečno. Dobojevali je morala že mnogo duševnih bojev, o katerih prej ničesar ni slutila.

Mož tega ni hotel razumeti in tedaj je vložila tožbo za ločitev, ker jo je napravil nesrečno. Da bi bila nesreča manjša, je zahtevala veliko odškodnino za duševno grozovitost, ki jo je izvršil nad njo. V Ameriki so takšni procesi mogoči. Mogoče pa je tam tudi to, kar se je zgodilo: da je sodišče namreč zakon ločilo in da je priznalo žoljeljici iz razlogov, ki jih je navedla, visoko odškodnino.

IZGREDI V JUGOSLAVIJI, KJER PREKIPEVA LJUDSKA JEZA

(Daje n. 2. strani)

ai borci! Naša ura bje! V boj za življenje in smrt!"

Policija v Kragujevacu je napadla nocoj množico osem tisoč

ljudi, katerih je nekaj ranila, nekatere pa aretirala, toda njihovih sklenjenih vrst ni mogla razbiti.

Policija ob strani demonstrantov

Večinoma pa je bila policija zelo mlačna v svojem prizadevanju, da bi razpršila množico, dočim se je v drugih slučajih policija celo pridružila demonstrantom v njihovem demonstriranju proti osišču.

Gumbnice demonstrirajočih ljudi so okrašene z malimi angleškimi in grškimi zastavicami.

Tudi Hrvatje demonstrirajo — po svoje

Iz Hrvatske se poroča, da se hrvatski komunisti naglo organizirajo v nepojasnjeno svrhu. Na drugi strani pa se poroča tudi o pronemških demonstracijah Hrvatov, ki so prej že ponovno grozili, da bodo poklicali Nemce v deželo, če ne bo konec njihovih težav in sporov s Srbi.

Crez uspešna prizadevanja ameriškega poslanika

BEOGRAD, 25. marca. — Naznanja se, da si je Arthur Bliss Lane, ameriški poslanik v Beogradu, štiri dolge tedne na vse kriplje prizadeval predložiti jugoslovanski vladi pomoč, ki jo bo dala Amerika Jugoslaviji, če se slednja upre osišču, toda vsa njegova prizadevanja so bila zaman.

Zamrznjenje jugoslovanskega zlatja v U. S. A.

Ameriška vlada je nocoj obvestila ameriško poslanstvo v Beogradu, da je "zamrznila" jugoslovanski denar v Zedinjenih državah, toda beograjsko časopisje ni nocoj niti z besedo omenilo tega važnega dejstva. Uradniki ameriškega poslanstva so izjavili, da je jugoslovanski denar v Ameriki z lahkoto kril investicije Amerikancev v Jugoslavijo. Ameriške investicije v Jugoslavijo znašajo približno \$4,000,000.

BACILI ZOPER PLJUČNICO

Iz Amerike poročajo, da je newyorški profesor Dubos odkril nove bacile, ki so sposobni uničevati povzročitelje človeških bolezní. S poskusi je ugotovil, da ubija novi bacil v kratkem

času posebno mnogo pnevmokokov, povzročiteljev pljučnice.

Pri praktičnih poskusi z živalmi je Dubos bele miši okužil s stotisočkratno smrtno količino pnevmokokov, a živali so ven darle ostale žive, ker jih je istočasno cepil z novimi bacili. Ta čas dela poskuse z ljudmi.

Nevarna influenza

Prof. E. Haagen z zavoda za infekcijske bolezni v Berlinu pravi, da je influenza še danes ena izmed najnevarnejših bolezní. Pri tem gre za pravo influenco, ne za razna oolenja, ki jih razumemo pod besedo "hripa". Pravo ali epidemično influenco povzroča poseben virus in imunost po njej je razmeroma kratka. Opredelili bi jo kot akutno infekcijsko bolezen, ki se javlja pred vsem z vrsto kataralnih pojavov dihalnih organov. Kadar nastopa epidemično, kaže pogostoma enoten, bodisi lahek, bodisi težak potek.

Nje začetek se izraža z nenavadno vročino, splošno utrujenostjo in bolečinami v udi, potem se pojavijo vnetja v zaletu sapnika. Pri lahkem poteku bolezni že po nekaj dneh uplahne, v težkih primerih, ko so prizadeta pljuča, pa traja lahko dolgo in povzroči tudi dolgo rekonvalescenco. Umrljivost utegne biti zelo visoka in za vnetja v pljučih, ki se pojavijo že v prvih dneh, je prognoza zelo neugodna.

Pogostoma slišimo, da je influenza v zvezi z letnim časom. To je pa le do neke mere res. Po statistiki, ki obsega 125 epidemij, jih je bilo samo 50 v zimskem času, 35 spomladi, 16 poleti in 24 jeseni.

Povzročitelj influence dospe skozi usta in nos v organizem, in sicer po navadi z izločinami bolnikov, ki trpijo običajno za voljo obilnejšega izločevanja zlasti skozi nos. Posebno rahlo oboleli, ki utegnejo opravljati svoje poklicno delo, namesto da bi ostali v postelji, okužijo lahko nešteto drugih ljudi.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

6016 ST. CLAIR AVENUE

Tel: ENdicott 3113

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD
6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 6588
Automobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.
COLLINWOODSKI URAD:
452 East 152nd Street Tel.: KEmore 3118

Distributed through the Committee to Defend America

Aiding the Allies

By the New York Post

LENGTHEN THE LIST, UNCLE!

Plinska vojna

Uporabljanje strupenih plinov kot vojni sredstvo je po mednarodnem pravu in celi vrsti mednarodnih pogodb prepovedano. Seveda si nihče ne dela iluzij o tem, da bi imele te pogodbe kakšno posebno vrednost. Pravilneje bi bilo, če bi izraz "plinska vojna" nadomestili z izrazom "vojna s strupi" ali "kemikalna vojna", kajti cela vrsta snovi, ki jih tu uporabljajo, ne spada med pline v ožjem pomenu te besede. Moderna plinska vojna uporablja tri različne metode. V prejšnji svetovni vojni so uporabljali spočetka le navadne letalske bombe, ki jih izmetali iz letal. V poznem obdobju pa so uporabljali tudi razpršilne bombe, ki jih izmetali iz letal ali iz topov. Te bombe so vsebovale bistveno težjo škodo, kot jo prinese na vrsto "plinov", ki je njihova označba. Kemikalne bombe so razdeljene v tri vrste. Lewisit in fosgen sta jedka plina, napačnega dihalne organe, povzročata kašelj, razjede na pljučih in v tkivu, težko ozdravljive rane, ki jih težko krče in moreta človeka v najkrajšem času zadušiti. Fosgen sproja, fosgen in iperit ali "gorčični plin" morejo že v razredčenosti 1:200.000 razpršiti pljučno tkivo, v večjih koncentracijah pa povzročata pljuvanje, obrata dihanje in vodita v smrt. Strupeni plini v ožjem smislu so klorovodikova, fosforova in jodovna spojina. Te snovi prodirajo skozi kožo, rdeča krvna telesa in s tem povzročajo silne rane, ki jih težko krče in moreta človeka v 15 minutah smrt. Pri hujših koncentracijah pa povzročajo cianogeno, ki so ga uporabili Italijani v napredni, nastopi smrt celo že v 5 minutah. Najnevarnejši izmed vseh teh plinov je iperit ali gorčični plin. To je tekočina z visokim toplotnim točkom, ki se v predrobnih delcih pada počasi k tlu, ne da bi jo vse s pretenko, ne da bi jo v razredčenosti v obliki tistih, ki stopajo na zastrupljenih tleh in ki jih prenašajo tako v hiše in v bližino. Iperit s toplim zrakom v prostoru se iperit razprši in pomeša z zrakom. Nevarna vira potem v kožo, po vseh staničnih sluznicah, rožnici, v sapnici, pljučih težko, značilno in še v razredčenosti 1:100.000 hude rane. V očeh se

vnetine kmalu razgnijo, v pljučih pa nastajajo zavoljo uničevanja bronhialnih sten prave jame, ki njih izločine zamašujejo dihalne poti in otežujejo tako dihanje. Zadušitev, ki jo spremlja vedno težki krči nastopi včasih šele po tednih ali celo mesecih. Lewisit, ki se imenuje po svojem izumitelju, ameriškem kemiku Lewisu, je isto tako kot klorovodikova, fosforova in jodovna spojina. Učinkuje tako močno, da rastlin in sploh bitij, ki se jih dotakne, ni mogoče več rešiti. Na cvetočih travnikih so ga brizgali iz letal in so ga našli potem kakor roso v pomladnem jutru — toda trava je bila izžgana do korenin. Travniki je bil takšen kakor po ognju. Na koži povzroča lewisit, ki ga imenujejo tudi "smrtna rosa", težke ožganine, 1,8 grama te snovi na človekovi koži zadostuje, da povzroči smrt zavoljo zastrupitve z arsenom. Seveda pa je lewisit zavoljo njegove oranzne barve, ki jo je videti še v močni razredčenosti v zraku, in zavoljo njegovega močnega vonja po geranijah lažje spoznati nego druge strupene pline. Edina zaščita posameznika proti tem bojnim pripomočkom sta plinska maska in zaščitna obleka. Plinske maske so bodisi maske s filtrom ali izolirane maske. Danes uporabljajo skoraj samo prve. Prilagoditi se morajo popolnoma obliki glave, omogočati neovirano dihanje z zadostno ventilacijo, zadosten razgled ter biti opremljene z avtomatično pripravo za odstranjevanje prahu in nadiha. Filtrirna patrona mora biti napolnjena z zrnatim ogljem najboljših vrst zlasti z ogljem iz lipovine. V novjšem času so preizkušali druge filtrirane snovi, pa se niso obnesle. Zaščitna obleka je potrebna brezpogojno zlasti zdravnikom. Važno je, da človek pogosto nosi masko in se navadi nanjo. Tudi najboljša maska ovira neizkušenega lastnika v prvih urah, kar se tiče razgleda in gibanja. Zaščitna obleka je potrebna brezpogojno zlasti zdravnikom.

V najem
Odda se v najem tri čedne sobe; zelo pripravne za novoročence. — Vpraša se pri lastniku na 1053 East 71st St. na št. 3, zgoraj.

V najem
Odda se v najem sobo s kopalnico na 6910 St. Clair Ave.

Išče se
žensko srednje starosti za hišno delo in za varovanje otroka; nobenega pranja; zvečer gre domov. Katera želi, naj se zgleda na 9022 Superior Ave., Karger Bakery.

VAŠ NAJBILŽNI 1941
AUTO LICENSE BUREAU
sedaj odprto pri
Euclid Body and Fender Repair
vokal Abbey in East 185th St.
nasproti Woolworth's 5 & 10
Prinesite seboj vaš "bill of sale" ali "certificate of title."
LEE HASSETT, DEPUTY REGISTRAR

HAIR-BREADTH HARRY

in njihovem pomožnem osebu. Kjer ni dovolj posebnih zaščitnih oblek, si jih lahko improviziramo z gumastimi, šoferskimi usnjenimi oblekami in volnenimi čepicami, ki jih z lanenim oljem ali smolnato raztopino napravimo neprodne.

IZGUBLJENA SONČNA TOPLOTA
Če bi mogli izkoristiti samo delec toplote, ki jo tako radodarno troši sonce, a je nihče ne porabi, bi si svet prihranil marsikatero skrb. Neprestano se pojavljajo ljudje, ki izumevajo stroje za izkoriščanje sončne toplote, a še noben ni postavil sveta na glavo, kakor bi se zgodilo, če bi se ta problem kdaj zadovoljivo rešil. Ameriški inženirji so zgradili hišo, v kateri hočejo poskusiti, da bi sončno toploto izkoristili, kolikor se da. Sončna energija naj bi teji hiši pozimi ne dajala samo toploto in poleti hladu, temveč tudi električni tok. Polovica nove naprave predstavlja nekakšno plosko pločevino, ki je pokrita z več steklenimi ploščami. Ob tleh so mnoge ozke in tenke cevi, v katerih kroži voda. Voda se v prostejših besedami: toplota prihaja sicer skozi stekla v škatlo, iz nje pa ne more. Cevi, ki so dobro izolirane, odvajajo vročo vodo v

Hank's Headache Tabs
1. Ustavi glavobol
2. Uredi želodec
3. Ojači živce
4. Odpomoč ženskemu zdravju
CENA 50c
MANDEL DRUG
SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
Pošiljamo po pošti

zbiralnik, ki je s svoje strani tako dobro izoliran, da bo svojo toploto hranil po mnenju inženirjev cele tedne, če ne mesece. Iz tega zbiralnika bi potem po potrebi jemali potrebno toploto. Vprašanje je samo, kako bo stvar v resnici funkcionirala.

RIBA Z UMETNIMI ZOBMI
Pozneje so trdili, da so se kapitanu Trauterju iz Miami Beacha od začudenja, da je pri ribarjenju končno nekaj ujel, usta tako odprla, da mu je padlo umetno zobovje v vodo. Kapitan Trauter zagotavlja, da je zobovje izgubil na popolnoma drug način. Naj si bo to res ali ono, zobovje se je izgubilo pred Miamijem in zaman so ga iskali. V ribiških krogih je šla zgodba od ust do ust, zato se neki ribič ni prav nič začudil, ko je nekaj časa pozneje v bližini mehiške obale ujel lepo, veliko ribo in je v njenem želodcu našel umetno zobovje. Kapitan Trauter ima to zobovje danes spet v ustih, a na kakšen način je od Floride priplaval do Mehike, to se ne bo nikoli dognalo.

SEZNANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM...

OGRLICA IZ CVETJA
V Ameriki se je pojavila pred kratkim svojevrstna nova moda, ki je šla kakor blisk po deželi. Uvedla jo je igralka Elizabeth Day, ki je nekega dne v javnosti nastopila z ogrlico iz kristalnih členkov, na katere so bile spredaj z nevidnimi zaponkami pritrjene rumene vrtnice. Takšne ogrlice nosijo sedaj povsod. Cvetlice se spreminjajo po toaleti in letnem času, in sicer po načelu, da se morajo skladati z barvo oblačila, a ne z letnim časom. Čim težje je dobiti tiste cvetlice, tem bolj so seveda same in njihove nosilke v časih. Nova moda ima to dobro stran, da daje ubogim prodajalkam cvetlic, ki skušajo zvečer oddati svoje blago v vseh lokalih, priliko za večji zaslužek. Cvetlice ostanejo sveže namreč kvečjemu štiri ure, tako da je nosilka ki hoče prebiti večer zunaj doma, prisiljena, da si jih vsaj enkrat obnovi.

PTICE SE UČE GOVORITI
O italijanskih trgovcih s pticami in rejcih ptic pravijo, da imajo poseben talent, da naučijo

‘Enakopravnosti’

ptice govorjenja. V resnici izvirajo najzanimivejši eksperimenti te vrste iz Italije ali pa vsaj iz rok italijanskih strokovnjakov, ki uče ptice govoriti.

V novejšem času uporabljajo sicer drugod kot učijo čedalje bolj gramofonske plošče in tako izgubljajo italijanski učitelji ptic čedalje bolj svoj privilegirani položaj. Najboljše "govornice" so slej kakor prej papige in vrane a tudi druge ptice se nauče nekoliko besed ali celo stavkov. Seveda ni govora o tem, da bi živali smisel besed, ki jih izgovarjajo tudi razumele. Šeasoma sicer lahko po izpolnitvi kakšne svoje želje sklepajo, da vsebuje stavek, ki ga

IMPORTANT!
medical tests reveal how thousands of WOMEN HAVE BEEN ABLE TO GET NEW ENERGY

If you feel tired out, limp, listless, moody, depressed—if your nerves are constantly on edge and you're losing your boy friends to more attractive, peppy women—SNAP OUT OF IT! No man likes a dull, tired, cross woman—

All you may need is a good reliable tonic. Use just try famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound made especially for women. Let it stimulate gastric juices to help digest and assimilate more wholesome food which your body uses directly for energy to help build up more physical resistance and thus help calm jittery nerves, lessen female functional distress and give you joyful bubbling energy that is reflected through your whole being.

Over 1,000,000 women have reported marvelous benefits from Pinkham's Compound. Results should delight you! Telephone your druggist right now for a bottle. WELL WORTH TRYING.

NOVICA...
ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pisмено ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom ---

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KEnmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENdicott 0653

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?
Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znancu, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek! Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravništvu, ki bo radi volje dalo vsa, pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____
NASLOV: _____
Zastopnik: _____
Plačal \$ _____ c _____ Dne _____ 19 _____

V. J. KRIZANOVSKA

73

MOČ PRETEKLOSTI

Roman v treh delih

IVAN VOUK

Valerija je bila v resnici skoraj brez diha in se ni mogla ganiti; vpitje s ceste je komaj dosegalo njen duh; padle je na kolena in njene misli so se napoprom hitele k Borisu in možu. Nemudoma se je v sobi močno zabiskalo, pokazala se je oblačna masa, posuta s iskrami in razsirjajoča poživiljačo vonjavo v kljub močnemu prepilju.

Valerija je olajšano vzdihnila, toda pogled se ji je z grozo ustavil na zelenkastem siju, sredi katerega je stal njen mož, smrtnobled in zavil v svetlikajočo se meglo.

Naglo jo je dvignil, in kakor da ga nese nagel veter, je zapustil z njo sobo, katere lesene stene so že začele goreti. Valerija je imela občutek, kakor da je njeno glavo in roke objela tanka, vlažna snov, ki je bila prežeta z ostro in močno vonjavo, nato je izgubila zavest. Zmeda in eden izmed gasilcev je sklenil, da se še enkrat poskusi povzpeti v stolpič. Z največjim trudom je prišel do polovice stopnic, ko je zagledal moškega stopivšega iz dima in obdanega od ognjenih jezikov. Na rokah je nesel mlado žensko, ki je bila očitno nezavestna. Neznane je šel mimo njega kakor veter, in ko je prišel na cesto je položil Valerijo drugemu gasilcu v naročje.

— Pavel Borisovič! Hvala Bogu, da ste rešili Valerijo! — je vzkliknil ginjeno Bakulin in stopil k njemu, da mu stisne roko; v tistem hipu so se stopnice s treskom porušile in ogenj je zajel ves stolpič, ki se je imel razsuti.

Baron je izginil in niso ga mogli najti, a polkovnik je bil ves iz sebe in ni vedel, kaj bi napravil. Menili, da je baron na neki način prišel v hišo, stopil preblizu k ruševcem se stolpu nakar ga je zadel težka greda in da leži zdaj pokopan pod razvalinami. Cestna množica in gasilci niso poznali barona, toda polkovnik in troje služabnikov so razločno videli barona in ga prepoznali.

Medtem ko so odnesli še vedno nezavestno Valerijo in jo nastanili v sobi, kjer je bila Larisa Arkadjevna, so potoki vode lili na stolp. Z vneto so grebli po razvalini, da bi našli truplo barona Rotešilda, Bakulin je vodil delo ves obupan zaradi tako žalostnega konca mladega človeka, ki je izvršil junaški čin.

Medtem ko so v Pavlovsku iskali truplo Pavla Barisoviča, je njegovo astralno telo s hitrostjo misli hitelo k smotru in se združilo s svojim snovnim telesom. Ognjen trak, ki ju je vezal, se je naglo skrčil, in ko je astralno telo izginilo v bivališče, ki ga je začasno zapustilo in nad katerim je posvečenec čuval, je baron odprl oči. Zopet je videl odobravajoči smehlaj gospoda Žeralda in slišal nekatere njegove ukaze, nato je magova podoba izginila in baron je s težavo vstal.

Opotekajoč se, kakor bi bil pijan, se je Pavel Borisovič privlekel k naslanjaču in se spustil vanj. Čutil je nenavadno slabost, silno izmučenost v vsem organizmu in neko posebno bolečino na rokah. Z enim pogledom se je prepiral, da ima na prsih in dlane številne opekline, a po glavi in obleki in sploh ves je bil pokrit z gosto plastjo saj.

Ko se je baron nekoliko odahnil, je vzel iz omare, kjer je hranil iz Indije prinesena zelišča

dima, ki bi jo bil kmalu zadušil. Zdravnik pravi, da ni nevarnosti, toda imeti mora popolen mir. Obleko pa je vso izgubila, zato sem telefoniral.

— Jutri zjutraj se pripeljem in prinesem vse potrebno.

— Torej na svidenje, baron.

— Vendar pa sem te videl, indijski čarovnik, — je zamrmral polkovnik, ko je obešal slušalo in je pozabil v zmedi, da o ni še čuj njegove besede.

Iz srca se je baron nasmejal, ko se je vrnil v svojo sobo. Legel je ter ukazal slugu, naj ga zbudi ob devetih. Bil je srečen. To, kar je danes napravil, se mu je zdelo dovolj veliko plačilo za pet let težkega truda.

Po razgovoru z baronom je Bakulin velel prenehati z iskanjem "ponesrečence" in skušal rešiti, kar se je dalo rešiti. Škoda ni bila tako velika, kakor se je spočetka mislilo. Glavni del hiše je bil iz opeke, zato so ga očuvali pred ognjem. Zgorele so samo prizidave in sicer prostori za služabništvo, stolpič in velik balkon z lesenimi stebri.

Vila, kamor so prenesli Lariso Arkadjevno in Valerijo, je bila tudi polkovnikova in je bila brez poletje v najemu. Zdaj je bila prosta, toda opremljena. — Topla in za zimsko bivališče pripravljena hiša je bila izvrstno in udobno pribežališče za čas, dokler ne popravijo poškodovane hiše. Larisa Arkadjevna je

bila tako razburjena, da je prišla ob spanec. Zjutraj je vstala, naj jo prenesejo v sobo, kjer so pili čaj, in je čakala moža. Pobit od utrujenosti, toda popolnoma zadovoljen, da se je vse tako dobro izteklo, je Bakulin prišel, a čaj z dobrim konjakom mu je vrnil veselo razpoloženje duha.

— Za božjo voljo, Peter, povej mi, kaj je bilo z baronom? Iz Mašinega blebetanja nisem ničesar razbrala. Pravi, da ga je ubila greda, a trupla niso mogli najti. To bi bilo strašno! Kakšen udarec za nesrečno Valerijo. Te misli so me popolnoma izmučile.

— Umiri se, "čarovnik je živ, in jaz sem celo govoril z njim po telefonu; in vendar sem videl s svojimi očmi, kako je prišel iz gorečega stolpiča in nesel v naročju Valerijo. Čez nekaj trenutkov so se stopnice zrušile, in kako so vzdržale te dve ljudi, mi je uganka kako sploh ves dogodek. Istočasno ko smo ga videli tu jaz, eden gasilec, Matrona in Vasili, je ta volkodlak sedel doma v Petrogradu in se kopal, kar izpričuje Savelij.

— Glavo si dam odsekati, če ni v tej zadevi vrag zapleten, — je srdito zaključil spoštovani polkovnik.

Ko se je Valerija prebudila iz nezvesti, ni mogla spati. Spomnila se je, da je videla, kako se je v njeni sobi nenadoma poja-

vil njen mož in jo odnesel ven. Njen razum ni mogel pojmiti, kako je mogel priti ponoči iz Petrograda tako o pravem času; videti je bil čuden... Od vseh teh misli jo je glava še bolj razbolela in šele o zarji je zaspala. Zbudila se je pozno. Oblekla si je haljo svoje botre, dasi ji je bila prekratka, in šla nato k Larisi Arkadjevni, katero je našla samo. Polkovnik je šel zopet na pogorišče.

Ko je Larisa Arkadjevna videla izmučeno obličje svoje krščenke, je pomislila, da so ji prišle na uho govorice o dozdavnih baronovi smrti, zato jo je hitro pomirila, toda povedala ji je tudi čudni možev doživljanj. Valerija je pobledele in nekaj trenutkov je začudeno molčala, potem pa se je vrgla botri okoli vratu in zašepetala:

— Saj je to resnica, on me je rešil in jaz sem ga videla. Toda kako si razlagati ta neverjetni dogodek?

— To si mareš razložiti z znanjem, ki si ga je pridobil. On se je naučil izrabljati nepoznane nam sile, ki mu dajejo možnost, da obvladuje svoje astralno telo, in te sile se je poslužil, da te je rešil. Ni bil zaman pet let učenec gospoda Žeralda. Iz tega, kako je mogel videti grozečo ti nevarnost, je jasno razvidno, kako te ljubi in ščiti. Ti nisi dobra z njim.

Valerija je zajokala.

— Prav imaš, kumica. Krivična sem, hudobna, nehvaležna, on pa je vedno tako dober, tako potrpežljiv in prizanesljiv za vse moje sitnosti. Toda glej, jaz se skoraj bojim njegovega znanja; on čita moje misli in očitno vidi tudi na razdalje. Zdaj razumem, da ne more biti takšen, kakršen je bil prej. Zelo sem kriva pred njim in nisem ga vredna. Rada bi poravnala vse to, toda kako? Ne vem. Nauči me, kumica!

Larisa Arkadjevna jo je pritegnila k sebi in jo nežno poljubila.

— Drago dete, vse kar si mi povedala, je lahko popraviti; ne bodi več trmasta in krivična, ampak bodi odkrita in dobra, kakor si po naravi. Naj čita on tvoje misli, zakaj nimaš mu kaj prikrivati, in bodi ga vredna, poskušaj se toliko izobraziti, da boš razumela moža, ter mu bodi prijateljica in pomočnica. Poslušaj me, govori odkrito z mojem

in pripoznaj svoje pogoške. — Med ljubečimi se ljudmi ni prostora za ponos.

Valerija je vstala. Bila je razburjena, toda odločna.

— Prav govoriš, teta. Ljubiti ga hočem tako, kakor zasluži, — s čisto in pohlevno ljubeznijo, ki ga ne bo ovirala v njegovem delu in prosila ga bom,

naj postane moj učitelj. Naznanili so baronov prihod in pogovor se je prekinil. Čez nekaj trenutkov je polkovnik privedel Pavla Borisoviča v sobo. Oba sta bila vesela.

— Evo, Valerija, pripeljal sem vam vašega "čarovnika". Uporno zanikuje, da bi bil v Petrogradu to noč. Toda vi boste vedeli, kdo vas je rešil?

— Bila sem v nezvesti in nisem nič videla, — je odgovorila nekoliko zmedeno Valerija in prvič vrnila možu pozdravni poljub.

Baron je pripeljal sobarico obilno prtljago za Valerijo in na je šla, da se preobleče. Po bedu, ki se je vršil zelo veselo, sta se mlada zakonca odpravila v Petrograd. Valeriji se je zdelo videti čimprej Borisa.

Med potjo sta govorila samo o požarju in drugih postranskih rečeh: a ko sta prišla domov, je baron poljubil Borisa in šel v kabinet.

Valerija je tudi ostala v svoji sobi in v duši se je borila z ostanki napačnega srca, trmo in bojazni; toda takrat je odločno premagala svoja slaba čustva in se pogumno podala v možovo sobo. Tiho je odgrnila vratno zaveso iz granatnega pliša in pogledala noter.

(Lajze sledi.)

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., Henderson 5311 - 5312

V vsaki slovenski hiši
s tukaj rojeno odraslo mladino
bi morala biti knjiga

"From Many Lands"

Spisal LOUIS ADAMIČ

Ta najnovejša knjiga našega slavnega rojaka je zbudila občo pozornost in odlično priznanje v ameriški javnosti.

"The New York Times" piše: "S to knjigo se je Louis Adamič lotil največjega problema, pred katerim stoji Amerika... Problem, katerega je načel, je tisočkrat težji kot gradnja Boulder ali Grand Coulee jez, in v svojih končnih zapletljivih je celo težji kot so dnevni problemi, katere rešuje predsednik Roosevelt ter oni, o katerih pravi Wendell Willkie, da se jih je voljan lotiti..."

"The Philadelphia Inquirer" piše: "Redkokdaj je še Amerika čula tako prepričevalen argument za ideal edinstva — apel, ki bi zvenel tako čisto in resnično, kot nam ga nudi Louis Adamič v tej svoji najnovejši knjigi."

"The Cleveland Press" pravi: "Louis Adamič, avtor del kot 'The Native's Return' in 'My America', je napisal važno in misel izzivajočo knjigo pod imenom 'From Many Lands'."

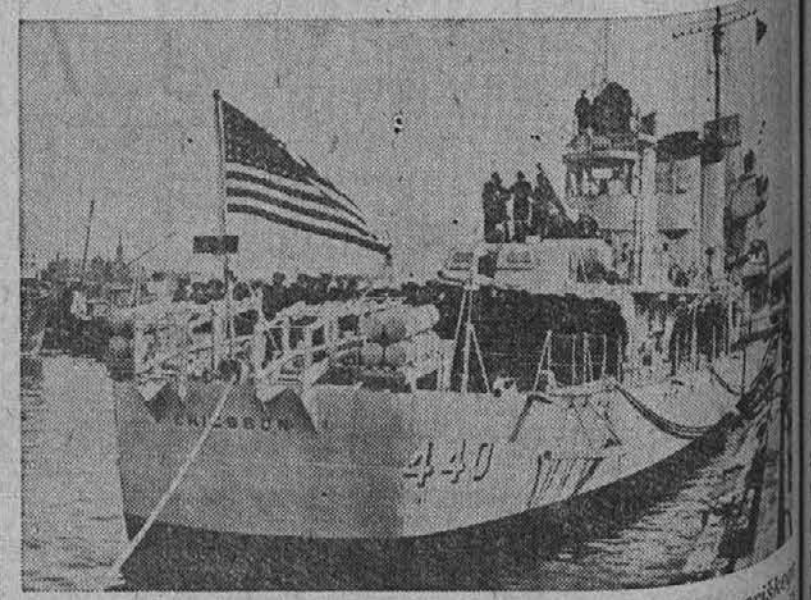
Naročila za knjigo "From Many Lands" sprejema uprava "Enakopravnosti," 6231 St. Clair Ave. Vse knjige, ki jih naročite pri nas, so lastnoročno podpisane od pisatelja L. Adamiča. Cena \$3.50; po pošti 10c več.

Krava s tremi teleti

Krava Maisie, ki jo lastuje neka mlekarja v Lindenhužu L. I., je povrgla troje telet, ki zdaj vlečejo na materinem vmesu kakor nam predstavlja gornja ljubka slika.

Ameriški rušilec Ericsson

Na sliki vidimo častnike in moštvo novega ameriškega rušilca Ericssona, ki je bil te dni dodeljen mornarici Zedinjenih držav. Poveljnik rušilca je kapitan G. E. Sage.

Ameriški državniki

Na sliki od leve na desno stoje: Republikanec Clifton Woodrum iz Virginije, predsednik apropracijskega podkomiteja kongresne zbornice; Cordell Hull, ameriški državni tajnik; Knox, mornariški tajnik, in Harry Stimson, vojni tajnik.